

Príslovia 10

Šalamúnove príslovia
 Šalamúnove príslovia:
 Múdry syn naplňuje svojho
 otca radosťou, ale
 pochabý syn býva
 na zármutok svojej materi.
 Nespravodlivo nadobúdané
 poklady sú neužitočné,
 spravodlivosť zachraňuje
 však pred smrťou.
 Kto pracuje lenivou rukou,
 chudobnie,
 naproti tomu ruka
 pracovitých obohacuje.
 Kto v lete zhromažďuje
 zásoby,
 je človek rozumný,
 kto drichme
 cez žatvu,
 je na hanbu. Hlavu
 spravodlivého korunuje
 hojné požehnanie Pánovo,
 lež ústa nespravodlivých
 ukrývajú bezprávie.
 Pamiatka spravodlivého
 je na požehnanie,
 lež meno
 bezbožných spráchnivie.
 Kto má múdre srdce,
 dá si povedať, naproti tomu
 mnohovravný blázon
 nevyhne sa poklesku.
 Kto chodí bezúhonne,
 chodí bezpečne,
 čie cesty
 sú však kľukaté,
 ten sa prezradí.
 Kto mrká okom,
 spôsobuje bôľ
 a mnohovravný blázon
 nevyhne sa poklesku.
 Ústa spravodlivého
 sú prameňom života,
 lež ústa bezbožných
 ukrývajú bezprávie.
 Nenávisť vyvoláva rozbroje,
 láska však ututláva
 všetky priestupky.
 Múdri skrývajú vedomosť,

Múdri skrývajú vedomosť,
 lež ústa pochábl'a –
 to skaza vzápätí.
 Putuje cestou k životu,
 kto dbá na napomenutia,
 ale kto si nevšíma
 dohováranie,
 ten blúdieva.
 Kto skrýva nenávisť
 za lživými perami
 kto roztrusuje klebety,
 je pochábel'.
 Tam, kde je veľa rečí,
 nechýba hriech, a preto ten,
 kto drží svoje pery na uzde,
 je rozumný.
 Pretaveným striebrom
 je jazyk spravodlivého,
 no srdce bezbožných
 nestojí za nič.
 Pery spravodlivého
 občerstvujú mnohých,
 blázni však hynú
 nedostatkom rozumu.
 Pánovo požehnanie nosí
 bohatstvo a nepridáva
 nijaké trápenie.
 Pre blázna
 páchať nepravosť
 je zábavka,
 priam tak múdrosť
 pre rozumného muža.
 Čoho sa bezbožný bojí,
 to naň príde,
 čo si spravodliví žiadajú,
 to dostanú.
 Očakávanie spravodlivých
 (sa premieňa) na radosť,
 lež nádej bezbožných
 sa obracia navnivoč.
 Pánova cesta je pevnosťou
 pre bezúhonného človeka
 a postrachom pre tých,
 ktorí pášu nepravosť.
 Spravodlivý
 sa nikdy nepohne,
 ale bezbožníci
 neostanú bývať v krajine.
 Ústa spravodlivého
 rodia múdrosť,

lež jazyk úlisný
 bude umlčaný.
 Ústa spravodlivého vedia,
 čo je milé,
 kým ústa bezbožných
 poznajú len prevrátenosti.
 Príslovia 11
 Falošná váha
 oškliví sa Pánovi,
 páči sa mu
 spravodlivé závažie.
 Príde pýcha,
 príde aj hanba,
 múdrosť sa však zdržiava
 u skromných.
 Statočných ľudí vedie
 bezpečne ich neporušenosť,
 vierolomníkov
 však zničí
 ich zvrátenosť.
 V deň hnevu
 nepomôže bohatstvo,
 spravodlivosť však
 zachraňuje pred smrťou.
 Bezúhonnému
 rovná cestu
 jeho spravodlivé konanie,
 bezbožník však
 padne pre svoju
 vlastnú bezbožnosť.
 Statočných vyslobodzujú
 ich spravodlivé počiny,
 vierolomníci sa však lapia
 vo svojich naruživostiach.
 Keď zomrie
 bezbožný človek,
 zomiera aj nádej,
 očakávanie bohatstva
 vyjde navnivoč.
 Pokrytec
 ničí ústami
 svojho blížneho,
 spravodlivých však
 vyslobodí poznanie.
 Mesto sa dvíha
 požehnaním
 ľudí statočných,
 ústami nestatočných
 sa však nivočí.
 Svojím blížnym

pohŕda ten,
kto rozum potratil,
rozumný
človek však mlčí.
Klebetník, ktorý sa túla,
povyvádza tajnosti, kto však
má zmysel pre spoľahlivosť,
ten drží slovo u seba.
Kde nielo zrelej rozvahy,
tam ľud upadá,
dobro je však tam,
kde niet núdze o radcov.
Spanilá žena
nadobúda česť,
násilníci však dosahujú
len bohatstvo.
Sám sebe robí dobre
človek dobrosrdečný,
ukrutník však trýzni
svoje vlastné telo.
Bezbožný človek získava
len klamný zárobok,
no ten,
kto seje spravodlivosť,
opravdivú odmenu.
Takto, hľa, spravodlivosť
vedie k životu,
kto sa však ženie za zlým,
letí svojej smrti v ústrety.
Ľudia, čo majú srdce
skazené, hnusia sa Pánovi,
ale má zaľúbenie v tých, čo
bezučonne chodia púťou
života. Stavím sa
s kýmkoľvek,
že podliak trestu neujde,
ale potomstvo spravodlivých
vyviazne.
To, čo si žiadajú spravodliví,
je dobré zakaždým,
očakávanie bezbožných ľudí
je prchký hnev.
Niektorí priam rozhadzuje,
a predsa mu stále pribúda,
druhý zasa šetrí väčšmi, než
sa sluší, a má nedostatok
vždy. Človek, čo žehná
rád druhým, sám zbohatne,
ten však, kto iných preklína,
aj sám bude prekliaty.

Toho, kto schováva zbožie,
budú ľudia preklínať,
na hlavu toho,
kto ho predáva,
požehnanie zostúpi.
Kto usilovne hľadá dobré,
vyhľadáva blahovôľu,
ale kto vyhľadáva zlo,
ono naň príde.
Kto si zakladá na svojom
bohatstve, ten uvädne,
spravodliví však budú
pučať ako list.
Ten, kto sa prehrešuje
proti svojmu domu,
bude vietor žať,
blázon však bude slúžiť
múdremu človekovi.
Ovocie spravodlivosti
je stromom života,
nespravodlivosť však
uchvacuje život.
Príslovie 12
Ten, kto rád znáša, keď ho
napomínajú, má rád
vedomosť, kto však neľúbi,
keď sa mu vyčíta, je hlupák.
Ten, kto je dobrý,
dosahuje milosť u Pána,
ale muža, ktorý strojí
intrigy, on odsúdi.
Vierolomnosťou človek
nenadobudne pevnú pôdu
pod sebou, ale koreňom
spravodlivých neotrasie nik.
Spôsobná manželka je
vencom svojho muža,
nehanebnica
je však ako hnis,
čo sa mu vrta do kostí.
Myšlienky spravodlivých
zalietajú k spravodlivosti,
zámery bezbožných
k lesti.
Prevráťte bezbožných
a nebude ich,
dom spravodlivých
zato bude stáť.
Človeka chvália
podľa jeho rozumu,

ale tým,
kto má prevrátené srdce,
budú pohŕdať.
Lepšie byť neváženým
a byť sluhom sebe samému,
ako pokladať sa
za váženého a
o chlieb biedu trieť.
Spravodlivý sa stará
o potreby svojho dobytko,
ale aj najláskavejšie činy
bezbožných sú ukrutné.
Kto obrába svoje pole,
má chleba nadostač,
kto sa však ženie
za daromnicami,
rozum potratil.
Tvrdo oplánov
sa rozváľa,
lež koreň spravodlivých
bude trváci.
Do previnenia svojich perí
sa zamotá ničomník,
spravodlivý však
uniká z úzkostí.
Každý sa nasýti blaha
z ovocia svojich úst
a človekovi sa odplatí podľa
skutkov jeho rúk.
Blázni sa zdá,
že je správna jeho cesta,
múdry však
poslúcha radu.
Blázon hneď prejavuje
svoju nevôľu,
opatrný však
prehliada urážku.
Kto vypovedá pravdu,
hlása spravodlivosť,
falošný svedok
však prináša len klam.
Voľakto tára,
ako keby mečom prekálal,
ale jazyk múdrych
je sťa liek.
Pravdivé pery
budú trvať naveky,
falošný jazyk
však len chvíľočku.
Sklamú sa v srdci tí,

čo snujú zlé,
 tí však,
 čo nabádajú k pokoju,
 dožijú sa radosti.
 Spravodlivému sa
 neprihodí nijaká nehoda,
 bezbožní však
 zažívajú plno nešťastia.
 Luhárske pery sa ošklivia
 Pánovi, tí však, čo pravdu
 pestujú, sú jeho záľubou.
 Rozvážny človek
 tají, čo vie,
 zo srdca pochábl'ov
 však
 hlúposť vykríka.
 Ruka robotných ľudí bude
 vládnuť, robotovať však
 bude ruka lenivá.
 Nepokoj v srdci
 stláča človeka
 láskavé slovo
 ho však rozveseľuje.
 Spravodlivý si vystopuje
 svoju pastvinu,
 lež cesta bezbožných
 vedie ich, kde zablúdia.
 Lenivec si neupečie
 svoje hry,
 lež usilovnosť človeka je
 vzácnym imaním.
 Život je na chodníku
 spravodlivosti,
 k smrti však vedie
 cesta zmýlená.
 Príslovia 13
 Múdry syn sa rád podrobuje
 otcovej disciplíne,
 posmievač zasa
 nedbá na hromovanie.
 Dobrý smie požívať
 z ovocia spravodlivosti,
 vierolomníci však
 bažia po násilenstve.
 Ten, kto si dáva pozor na
 ústa, je strážcom svojho
 života, kto však rozdrapuje
 svoje pery, tomu hrozí
 pohroma. Duša lenivca
 je plná túžob,

ale bezvýsledných,
 baženie usilovných sa však
 do sýtosti ukojí.
 Spravodlivému človeku
 sa hnusí
 činnosť nečestná,
 bezbožný
 sa však uvrhuje
 do hanby a potupy.
 Spravodlivosť je strážcom
 bezúhonnej cesty,
 bohaprázdnosť však povaľuje
 toho, kto sa dopúšťa hriechu.
 Nieкто sa robí bohatým,
 a nemá ničoho,
 iný sa robí
 chudobným,
 a vládne veľkým majetkom.
 Svetlo spravodlivých
 veselo plápolá,
 zatiaľ čo lampáš
 bezbožných zhasína.
 Pýchou sa vyvoláva
 iba roztržka, tí však,
 čo správajú sa radou,
 pridriavajú sa múdrosti.
 Ľahko nadobudnutý majetok
 sa rozplynie,
 ten však,
 kto zbiera po hŕstke,
 dopracuje sa bohatstva.
 Očakávanie, ktoré sa
 preťahuje, núti srdce
 chorľavieť, splnená túžba
 je však stromom života.
 Kto dobrým slovom
 pohŕda,
 ten škodí sebe samému,
 kto si však váži prikázanie,
 tomu sa dostane odplaty.
 Náuka mudrca
 je zdrojom života,
 aby sa vyhlo slučkám,
 ktoré nastrojila smrť.
 Dobrý rozum
 získava náklonnosť,
 púť pohŕdačov
 vedie k ich zničeniu.
 Rozvážny človek všetko robí
 s rozvahou, blázon sa však

bláznovstvom vystatuje na
 obdiv. Neverný posol
 uvrhuje v nešťastie,
 lež verný posol
 je ako liek.
 Chudoba s hanbou
 postihujú človeka, čo nedbá
 na disciplínu, ten však,
 kto pripúšťa si k srdcu
 pokarhanie,
 bude vážený.
 Splnená túžba
 lahodí,
 lež bláznom je odporne
 vyhýbať sa zlu.
 Kto chodí s múdrymi,
 ten zmúdríe popri nich,
 druhovi bláznov
 sa však plano povodí.
 Hriešnikov stíha nešťastie,
 spravodlivých
 však odmeňuje
 (Pán) dobrým.
 Dobrý človek
 porúča
 deťom detí dedičstvo,
 no hriešnikov majetok
 sa uschová
 spravodlivému.
 Spravodlivý sa môže
 najesť dosýta,
 lež brucho bezbožných
 biedu trie.
 Príslovia 14
 Múdrost' žien
 buduje si dom,
 hlúposť však
 vlastnými rukami
 ho búra.
 V bláznových ústach
 je prút na chrbát,
 pery múdrych sú zas
 pre nich samých ochranou.
 Posmievač hľadá múdrost',
 ale nadarmo,
 rozumnému sa však zdalo
 poznanie ľahučké.
 Stráň sa pochabého človeka,
 ten veru nevie,
 čo sú pery rozumné.

Dávat' si pozor na cestu
je múdrost'
rozvážneho človeka,
bláznovstvo pochábl'ov
však značí bludnú púť.
Pre bláznov je
previnenie smiechotou,
ale medzi počestnými ľuďmi
vládne porozumenie.
Každé srdce pozná,
svoju horkosť,
pýcha sa neprimieša,
keď ho radosť zaplaví.
Stánok hriešnikov
bude zničený,
stan počestných
však bude prekvitať.
Aj keď sa smeje,
môže bolieť srdce človeka,
po nej však, po radosti,
býva zármutok.
Neverným budú
plne splatené
ich cesty
tak ako dobrým
príde odmena.
Prostomyseľný človek
verí v každé slovíčko,
skúsený človek si však
dáva pozor na svoj krok.
Múdry sa úzkostlivo
chráni zla,
pochabý sa však
bezstarostne vrhá doň.
Prchký
sa dopúšťa
bláznovstva
a ľstivý padne
do nenávisťi.
Prostomyseľní dedia
bláznovstvo, bystrí sa však
ovenčia poznaním.
Zlí sa budú skláňať
pred dobrými
a bezbožní
predo dvermi spravodlivého.
Prehrešuje sa človek,
ktorý svojím blížnym pohŕda,
lež súcitiaci s úbožiakmi
budú blažení.

Či neblúdia tí,
ktorí snujú zlé?
Lásku a vernosť však
zožínajú tí,
čo pamätajú na dobré.
Pri každej tvrdej práci
býva zisk,
no prázdny štebot
privádza len k žobráctvu.
Korunou múdrych
je ich skúsenosť
a vencom pochábl'ov
je ich bláznovstvo.
Pravdivý svedok
zachraňuje životy, ten však,
kto vraví kadejakú lož,
je záhubcom.
V množstve ľudu
väzí honosenie kráľovo
a v malom počte ľudí
vladárova záhuba.
Trpezlivý má
veľa rozumu,
prchký však
vyvádza priam
bláznovstvo.
Pokojná myseľ značí život
pre telo, náruživosť je však
ako hnis, čo sa vrta do kostí.
Utlačovateľ núdzneho
sa rúha jeho Tvorcovi,
ale ctí ho ten,
kto sa nad bedárom
zmilúva.
Bezbožný zhynie svojou
vlastnou zlobou,
spravodlivý sa však
upevňuje
svojou bezúhonnosťou.
Múdrost' odpočíva v srdci
rozvážneho človeka,
dokonca aj medzi bláznami
necháva o sebe počuť.
Spravodlivosť
dvíha národ,
ale hriech odsudzuje
každý človek.